

Seletuskiri
Vabariigi Valitsuse korralduse „Laenu andmine
sihtasutusele Põhja-Eesti Regionaalhaigla” eelnõu juurde

I Sissejuhatus

Vastavalt riigieelarve seaduse § 61 lõike 1 punktile 3 ja lõikele 4¹ võib Vabariigi Valitsus anda laenu isikutele, kelle raha riik hoiab ja paigutab. Täpsem laenude väljastamise kord ja põhimõtted on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 14. aprilli 2014. a määrusega nr 50 „Laenu ja riigigarantii taotlemise ja andmise tingimused ja kord”. Vabariigi Valitsuse poolt antavate laenude ja garantiide suurim lubatud jääk määratakse iga-aastase riigieelarvega. Vastavalt 2025. aasta riigieelarve seaduse § 2 lõike 9 punktile 1 on Vabariigi Valitsuse poolt antavate laenude ja riigigarantiide suurim lubatud jääk 2025. aastal 3,281 miljardit eurot. Suurimast lubatud jäägist on kasutusel ligi 60 miljonit eurot. Vabariigi Valitsusel on 2025. aastal võimalik anda laenu ja riigigarantiisid veel kuni ligi 3,2 miljardit eurot. Laenulepingute sõlmimist ja täitmist korraldab Rahandusministeerium.

Sihtasutus Põhja-Eesti Regionaalhaigla taotleb vastavalt 23. mai 2025. a nõukogu otsusele laenu (arvelduskrediiti) 20 000 000 eurot tähtajaga 3 aastat alates 1. september 2025. a.

Vabariigi Valitsuse korralduse „Laenu andmine sihtasutusele Põhja-Eesti Regionaalhaigla” eelnõu ja seletuskirja koostasid Rahandusministeeriumi riigikassa osakonna peaspetsialist Katrin Luts (tel 5885 1382, e-mail katrin.luts@fin.ee) ja personali- ja õigusosakonna õigusloome valdkonna juht Virge Aasa (tel 5885 1493, e-mail virge.aasa@fin.ee). Eelnõule koostas finantsanalüüsi Rahandusministeeriumi riigiosaluspoliitika ja riigihangete osakonna analüütik Karl-Adolf Aasamäe (tel 5454 0352, e-mail karl-adolf.aasamae@fin.ee).

II Eelnõu eesmärk

Korralduse eelnõu esitamisega teeb Rahandusministeerium Vabariigi Valitsusele ettepaneku anda Sihtasutusele Põhja-Eesti Regionaalhaigla laenu (arvelduskrediiti) 20 000 000 eurot tähtajaga 3 aastat alates 01.09.2025.

III Eelnõu sisu

Rahandusministeerium sõlmis 22. märtsil 2023. a Vabariigi Valitsuse 2. märtsi 2023. a korralduse nr 76 alusel sihtasutusega Põhja-Eesti Regionaalhaigla lepingu e-riigikassas 20 000 000 euro suuruse arvelduskrediidi kasutamiseks kuni 31. august 2025. a. Riigivara seaduse § 79 lõike 1 punkti 1 kohaselt arveldavad riigi asutatud sihtasutused riigikassa kaudu ega oma kontosid kommertspankades. Seetõttu võivad sihtasutused rahavoo juhtimiseks vajalikku arvelduskrediiti taotleda ainult Rahandusministeeriumilt.

Sihtasutuse Põhja-Eesti Regionaalhaigla kuusisest rahapositsiooni mõjutavad suurelt palgamaksed, maksud ning maksed investeringute eest. Suuremate investeringute perioodil võib tekkida olukord, kus perioodi tulud ei kata jooksvaid kulusid. Arvelduskrediiti planeeritakse kasutada jooksva kuusise rahavoo ning likviidsusriskide paremaks juhtimiseks. Arvelduskrediidina taotletav 20 mln tagab, et Sihtasutus Põhja-Eesti Regionaalhaigla on

võimeline täitma minimaalselt ühe kuu maksekohustused (personalikulud, põhitegevuskulud, kommunaalkulud).

Enamus sihtasutuse Põhja-Eesti Regionaalhaigla maksetest tuleb teha kuu esimeses pooles. Vahendid Tervisekassast laekuvad kuu teises pooles. Tervisekassast raha laekumisel tagastatakse arvelduskrediit. Edasilükkamatud ehitusinvesteeringud vajavad finantseerimist Regionaalhaigla rahavoost. Haigla peab suutma makseid teha igas olukorras, ka juhul, kui näiteks makse Tervisekassast hilineb.

Sihtasutuse Põhja-Eesti Regionaalhaigla finantsilise jätkusuutlikkuse võtmeküsimusteks on võimalike kokkuhoiukohtade leidmine, investeeringute planeerimine ja rahastamine arvestades võimalikku osakaalu vähenemist Tervisekassa eriarstiabi eelarvest. Sõlmitava arvelduskrediidilepinguga sihtasutuse Põhja-Eesti Regionaalhaigla võlakohustuste suurus ja riskisus laenusaajana oluliselt ei muutu. Arvelduskrediidi limiit aitab maandada rahavoo tsüklilisusest tulenevaid riske.

Eesti Vabariik on 21. juuli 2011. a garanteerimislepinguga andnud sihtasutusele Põhja-Eesti Regionaalhaigla garantii Euroopa Investeerimispankangast võetud 43,5 miljoni euro suurusele laenule. Garantiivastutuse maksimaalmäär on 52,2 miljonit eurot. Garantiilepinguga seoses omab Rahandusministeerium põhjalikku ülevaadet sihtasutuse Põhja-Eesti Regionaalhaigla majanduslikust seisust. Muuhulgas peab sihtasutus Põhja-Eesti Regionaalhaigla pooleaastaste intervallidega esitama auditeeritud majandusaasta tulemuste põhjal aruandluse majandussuhtarvudest, mis peavad vastama lepingus fikseeritud tingimustele. Sihtasutus Põhja-Eesti Regionaalhaigla on garanteerimislepingust tulenevaid tingimusi täitnud korrektselt.

Sihtasutuse Põhja-Eesti Regionaalhaigla võimalik ühendamine Tallinnas asuvate teiste haiglatega muudaks haigla omandivormi ning kaoks kohustus e-riigikassas arveldada. Muudatuse tulemusel väheneks riigi kontroll garanteerimislepingu täitmise üle.

Rahandusministeerium on sõlminud arvelduskrediidi lepingud 150 000 euro ulatuses sihtasutusega Jõgeva Haigla tähtajaga 30.09.2025 ja 20 000 000 euro ulatuses sihtasutusega Põhja-Eesti Regionaalhaigla tähtajaga 31.08.2025. Sihtasutus Põhja-Eesti Regionaalhaigla kasutas kehtiva lepingu alusel arvelduskrediiti viimati 2023. a mais. Kasutamise määr oli tipphetkel 2,66% ehk 0,532 mln eurot.

Tulenevalt Vabariigi Valitsuse 14. aprilli 2014. a määruse nr 50 „Laenu ja riigigarantii taotlemise ja andmise tingimused ja kord“ § 5 lõikest 1 otsustab Vabariigi Valitsus laenu andmise riigieelarve seaduse § 61 lõikes 5 nimetatud jäägi ulatuses riigieelarve seaduse § 61 lõikes 4¹ nimetatud isikule, st mh riigi asutatud sihtasutusele.

IV Korralduse mõjud, kulutused ja võimalikud tulud

Arvelduskrediidi andmine on vajalik, et maandada sihtasutuse Põhja-Eesti Regionaalhaigla rahavoo tsüklilisusest tulenevaid riske ning paremini juhtida likviidsusriski.

Korraldusega antakse sihtasutusele Põhja-Eesti Regionaalhaigla arvelduskrediidi vormis laenu kuni 20 000 000 eurot tähtajaga kolm aastat alates 01.09.2025. Kasutusele võmata arvelduskrediidi limiidi ulatuses teenib riik kohustistasu ja kasutusele võetud summalt intressi. Kohustistasu ja intressimäär määratakse sihtasutusega Põhja-Eesti Regionaalhaigla sõlmitavas lepingus lähtudes pankade poolt sarnastel tingimustel sihtasutusele Põhja-Eesti

Regionaalhaigla pakutavast intressitasemest, mis ei ole madalam intressimäärast, millega riigil oleks laenulepingu sõlmimise ajal võimalik sarnastel tingimustel võlakohustusi võtta. See vastab riigieelarve seaduse § 61 lõikele 6.

02.07.2025